

Силабус навчальної дисципліни «Актуальні проблеми лінгвістики тексту»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація	014.023 Французька мова та зарубіжна література
Освітня програма	Французька мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	французька, українська
Семестр	III (третій)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	ПІБ: Філоненко Наталія Георгіївна Посада: завідувач кафедри італійської і французької філології та перекладу Київського національного лінгвістичного університету Вчене звання: доцент Науковий ступінь: доктор філологічних наук E-mail: nataliia.filonenko@knl.u.edu.ua
Анотація навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна "Актуальні проблеми лінгвістики тексту" спрямована на глибоке вивчення сучасних підходів до лінгвістичного аналізу французькомовних текстів. Курс охоплює основні концепти та методи лінгвістики тексту, розглядає специфіку тексту як одиниці комунікації, аналізує його структуру, функції, когезію та когерентність. Студенти ознайомлюються з різноманітними текстовими жанрами, прагматичними аспектами тексту, а також інтертекстуальністю та текстовою модальністю.</p> <p>Особлива увага приділяється проблемам інтерпретації та аналізу текстів у різних культурно-лінгвістичних контекстах, зокрема впливу екстралінгвістичних факторів на побудову та сприйняття тексту. Дисципліна також розглядає питання перекладу текстів, взаємодії вербальних і невербальних компонентів у текстах, а також текстового жанру в динаміці мовної еволюції.</p> <p>Завданнями навчальної дисципліни є формування у студентів глибокого розуміння сучасних теорій і підходів у лінгвістиці тексту, уявлення студентів про взаємозв'язок між лінгвістикою тексту та іншими лінгвістичними дисциплінами, вміння проводити самостійний лінгвістичний аналіз тексту, ідентифікувати його структурні елементи, жанрово-стильові характеристики та прагматичні особливості у контексті культурних, соціальних та екстралінгвістичних факторів, ознайомлення студентів з різними методологічними підходами до дослідження тексту, такими як дискурсивний аналіз, прагмалінгвістичний аналіз, когнітивний підхід, тощо; стимулювання застосування цих методів у практичній роботі з текстами різних жанрів і типів, а також заохочення студентів до самостійного наукового дослідження у сфері лінгвістики тексту, розробки</p>

	<p>наукових гіпотез і їх обґрунтування, залучення студентів до критичного осмислення наукових текстів та теорій, навчити їх аргументовано оцінювати різні лінгвістичні підходи, розвиток здатності до критичного аналізу тексту та його впливу на аудиторію, формування навичок підготовки наукових праць, зокрема статей, рецензій та дослідницьких проєктів, розвиток здатності застосовувати здобуті знання у професійній діяльності, зокрема у викладацькій, перекладацькій, редакторській роботі та інших сферах, створення умови для використання лінгвістичного аналізу тексту в реальних комунікативних ситуаціях та в умовах міжкультурної комунікації.</p> <p>Предметом є системне вивчення французькомовного тексту як складної комунікативної одиниці, його структурних, семантичних, прагматичних та стилістичних характеристик, а також дослідження сучасних наукових підходів і методологій аналізу тексту. Це включає аналіз когезії та когерентності тексту, його жанрово-стильових особливостей, інтертекстуальності, текстової модальності та інших аспектів, що визначають функціонування тексту в різних культурних, соціальних і комунікативних контекстах. Дисципліна також охоплює питання впливу екстралінгвістичних факторів на текст, зокрема соціальних, культурних, психологічних аспектів, а також їх взаємодію з внутрішньою структурою та змістом тексту.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни розкривається в одному змістовому модулі, що передбачає формування у здобувачів ґрунтовних знань про тексти різних жанрів, розвиток критичного мислення та науково-дослідницьких навичок, що є важливими для подальшої професійної діяльності.</p>										
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)		<table border="1"> <tr> <td data-bbox="651 931 986 1003"></td> <td data-bbox="986 931 1302 1003">Очна денна форма здобуття освіти</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1003 986 1052">Аудиторні заняття</td> <td data-bbox="986 1003 1302 1052">24 год.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1052 986 1102">консультації</td> <td data-bbox="986 1052 1302 1102">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1102 986 1133">самостійна робота</td> <td data-bbox="986 1102 1302 1133">66 год.</td> </tr> </table>		Очна денна форма здобуття освіти	Аудиторні заняття	24 год.	консультації	-	самостійна робота	66 год.	
	Очна денна форма здобуття освіти										
Аудиторні заняття	24 год.										
консультації	-										
самостійна робота	66 год.										
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p>Для успішного опанування дисципліною магістранти повинні мати уявлення про основні поняття та категорії текстології, такі як текст, дискурс, жанр, основні методи аналізу тексту, інтерес до проведення наукових досліджень у галузі лінгвістики тексту, бажання глибоко аналізувати текстові матеріали та розвивати аналітичне мислення, а також базові знання з загальної лінгвістики французької мови, включаючи такі дисципліни, як морфологія, синтаксис, семантика та стилістика французької мови, що забезпечить розуміння фундаментальних лінгвістичних концепцій, які використовуються при аналізі тексту, <i>вміти</i> критично осмислювати наукові тексти, аргументовано відстоювати свою думку та проводити інтерпретацію складних теоретичних концепцій, <i>володіти базовими навичками</i> аналізу тексту, вмінням працювати з різними текстовими жанрами та розуміти їх структуру та функції.</p>										
Мета вивчення дисципліни	<p>Метою вивчення дисципліни є розвиток у студентів аналітичних та дослідницьких навичок, необхідних для проведення самостійного лінгвістичного аналізу тексту, а також здатності до критичного мислення та творчого підходу в лінгвістичних дослідженнях.</p>										
Компетентності, які магістрант набуде в результаті навчання											
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Знання</i> і глибоке <i>розуміння</i> сучасних теорій і концепцій лінгвістики тексту, основних наукових підходів до аналізу тексту, таких як когнітивний, прагматичний, стилістичний та дискурсивний аналіз. - <i>Здатність</i> проводити комплексний лінгвістичний аналіз тексту з урахуванням його структурних, семантичних і прагматичних характеристик. - <i>Вміння</i> визначати та аналізувати когезію та когерентність тексту, його жанрово-стильові та інтертекстуальні особливості. - <i>Навички</i> застосування різних методів та підходів для дослідження текстів у різних контекстах, зокрема, культурних та соціальних. - <i>Здатність</i> самостійно обирати та адаптувати методологічні інструменти для дослідження конкретних текстових матеріалів. 											

- *Здатність* до критичного осмислення та інтерпретації текстових матеріалів з урахуванням їх контексту та цільової аудиторії.
- *Здатність* до критичної оцінки наукових праць та теоретичних підходів у галузі лінгвістики тексту.
- *Вміння* формулювати наукові гіпотези та проводити дослідження у сфері лінгвістики тексту.
- *Навички* підготовки наукових статей, рецензій та дослідницьких проєктів, а також презентації результатів наукової роботи.
- *Здатність* чітко та аргументовано викладати результати досліджень усно та письмово.
- *Здатність* до ефективної комунікації в академічному середовищі, а також вміння презентувати та обговорювати наукові ідеї.
- *Здатність* застосовувати отримані знання в практичній діяльності, зокрема у викладацькій та перекладацькій роботі.
- *Вміння* адаптувати та застосовувати знання з лінгвістики тексту для вирішення професійних завдань у різних сферах.
- *Розуміння* взаємозв'язку лінгвістики тексту з іншими гуманітарними науками, такими як соціологія, культурологія, психологія.
- *Здатність* інтегрувати міждисциплінарні знання в аналіз текстових матеріалів та наукові дослідження.

Тематичний план занять

Змістовий модуль 1. Проблеми і методи дослідження художнього тексту
 Тема 1. Поняття тексту, структура тексту, когезія і когерентність.
 Тема 2 Жанрово-стильові характеристики тексту
 Тема 3 Прагматика тексту
 Тема 4 Інтертекстуальність, текстова модальність,
 Тема 5 Лінгвістичний аналіз художніх та нефікційних текстів .
 Тема 6 Вплив культури на текст .

Система оцінювання результатів навчання

Методи навчання *Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:* аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення; метод інтерактивного (комунікативного) навчання; метод проблемного навчання; пояснювально-ілюстративний метод; частково-пошуковий метод; метод моделювання; метод навчання у співпраці; лінгвістичні методи (структурно-семантичний, лінгво-культурологічний, стилістичний, аналіз тексту); методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності (мозковий штурм, кейс-метод, вирішення проблем, open space, проведення дискусій з обговоренням перекладів)

Форми оцінювання

Метод письмового контролю (тести, модульна контрольна робота); метод усного контролю (індивідуальне і групове опитування); метод самоконтролю (експрес-контроль); проектна робота; індивідуальні завдання; підготовка презентацій; залік.

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності та МКР студентів здійснюється в чотирибальній системі. Рейтинг вираховується в рейтингових балах, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за чотирибальною шкалою та за шкалою ЄКТС.

Контроль виконання аудиторної роботи здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе здійснення аналізу запропонованих французькомовних художніх текстів. Завдання самостійної роботи виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з аналізу французькомовних художніх текстів .

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

Відмінно

Аудиторна робота:

- Студент демонструє глибокі знання матеріалу, володіє термінологією та концепціями дисципліни на високому рівні.

- Показує високу активність під час занять, бере активну участь у дискусіях, ставить питання, пропонує оригінальні ідеї та аналізує тексти на основі різних наукових методологій.
- Всі завдання, виконані в аудиторії (наприклад, аналіз текстів, обговорення лінгвістичних теорій), виконуються з високою точністю та відповідністю поставленим завданням.

Самостійна робота:

- Студент виконує всі завдання вчасно та на високому рівні. Вміло застосовує на практиці здобуті теоретичні знання.
- Подає самостійні роботи (есе, реферати, наукові статті) із глибоким аналізом текстів, демонструючи здатність до самостійного дослідження та інтерпретації.
- Роботи відповідають усім вимогам щодо структури, стилю та наукового оформлення, містять оригінальні думки та висновки.

Добре

Аудиторна робота:

- Студент добре володіє матеріалом, знає основні теоретичні концепції та терміни, проте може допускати незначні помилки у їх застосуванні.
- Активно бере участь у заняттях, але інколи може виявляти труднощі з аргументацією своїх поглядів або пропозицій.
- Завдання, виконані під час занять, переважно відповідають вимогам, але можуть містити незначні недоліки чи неточності.

Самостійна робота:

- Студент виконує завдання вчасно, демонструючи здатність до лінгвістичного аналізу текстів, проте рівень оригінальності чи глибини аналізу може бути дещо нижчим.
- Самостійні роботи відповідають основним вимогам, але можуть містити деякі недоліки в аргументації або оформленні, або незначні відхилення від теми.
- Роботи демонструють розуміння матеріалу, але інколи можуть бракувати креативності або комплексного підходу до аналізу.

Задовільно

Аудиторна робота:

- Студент володіє базовими знаннями матеріалу, але допускає помилки в теоретичних питаннях або при застосуванні знань на практиці.
- Участь у заняттях є нерегулярною або пасивною. Студент не завжди бере участь у дискусіях і може мати труднощі з розумінням складних тем.
- Завдання, виконані під час занять, мають значні недоліки, потребують доопрацювання або додаткових пояснень.

Самостійна робота:

- Завдання виконуються, але можуть бути неповними, містити помилки або неточності в аналізі художніх текстів.
- Роботи відповідають мінімальним вимогам, але не демонструють достатнього рівня самостійності, глибини аналізу або критичного підходу.
- Оформлення робіт може бути незадовільним, з численними помилками або невідповідностями до наукових стандартів.

Незадовільно

Аудиторна робота:

- Студент має суттєві прогалини у знаннях, не володіє основними термінами та поняттями, що ускладнює розуміння матеріалу.
- Активність під час занять є низькою або взагалі відсутньою. Студент не бере участі в обговореннях, не виконує завдання або виконує їх неправильно.
- Завдання, виконані в аудиторії, мають серйозні недоліки або взагалі не виконані.

Самостійна робота:

- Завдання або не виконуються, або виконуються на дуже низькому рівні, не відповідають темі або вимогам, мають численні помилки.
- Роботи не демонструють розуміння матеріалу, відсутні аналіз і критичний підхід, що свідчить про поверхневе опрацювання теми.

- Оформлення робіт є незадовільним, з численними відхиленнями від встановлених норм.

Модульна контрольна робота є письмовою, складається із практичних завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу за таблицею:

«відмінно»	50 – 41 балів
«добре»	40 – 31 балів
«задовільно»	30 – 21 балів
«незадовільно»	20 і менше балів
неявка на МКР	0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку

Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, студенти складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Студенти погоджують цей графік із викладачем і завідувачем кафедри.

Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання студентами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра італійської і французької філології та перекладу і доводить до відома студентів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:

- використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень;
- видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту;

	<ul style="list-style-type: none"> - несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); - фальсифікація результатів навчальної роботи. <p>Основні види відповідальності студентів за порушення академічної доброчесності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - відрахування із закладу освіти; - позбавлення академічної стипендії; - позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бовсунівська, Т. В. (2010). <i>Когнітивна жанрологія та поетика</i>. К.: ВПЦ "Київський університет". 2. Бурбело, В. Б. (2013). Комунікація та дискурсивні практики в класичну добу французької словесності (XVII ст.). <i>Структурно-семантичні і когнітивно-дискурсивні парадигми сучасного романського мовознавства</i>. Дніпропетровськ: Інновація. 3. Кагановська, О. М. (2002). <i>Текстові концепти художньої прози (на матеріалі французької романістики середини ХХ сторіччя)</i>. К.: Вид. центр КНЛУ. 4. Савчук, Р. І. (2016). <i>Французький художній дискурс XVIII—XXI століть у ракурсі наративного текстотворення: лінгвокогнітивний і семіотичний аспекти</i>. К.: Вид. центр КНЛУ. 5. Савчук, Р. (2019). Семіозис авторських наративних технік і тактик у французькому художньому текстотворенні ХІХ ст. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету</i>, 126–128. 6. Savchuk, R. (2019). L'intermédialité du texte littéraire : vers une nouvelle méthodologie de recherche interdisciplinaire. « <i>Langues, Sciences et Pratique</i> » : Actes du 3 Colloque international francophone en Ukraine, les 3 et 4 octobre 2019, Odessa, 204–205. 7. Савчук, Р. (2020). Семіотико-нاراتивні механізми творення текстових можливих світів у французькому художньому наративі ХХ – поч. ХХІ ст. <i>Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка</i>, 28 (3). Видавничий дім «Гельветика», 70–76 https://doi.org/10.24919/2308-4863.3/28.208742 8. Савчук, Р. (2021). Лінгвонаративна композитність французького художнього тексту порубіжжя ХХ–ХХІ ст. “<i>Ad orbem per linguas. До світу через мови</i>”. Матеріали Міжнар. наук.-практ. відеоконф. «Світ цінностей і цінності у світі», 13 – 14 травня 2021 р. К.: Вид. центр КНЛУ, 338–340. 9. Савчук, Р. (2021). Інтермедіальна поетика французького художнього наративу: словесно-візуальні інтеракції. <i>Інтермедіальність на перетині наукових парадигм: ретроспектива і сучасність</i>: Матеріали ІІІ Міжнародної наукової конференції УАКЛіП / КНЛУ, Київ, 20–21 травня 2021 р. К.: Вид. центр КНЛУ, 24. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Багумян, О. В. (2002). Лінгвокогнітивні особливості текстової ситуації “соціальний захист” у сучасній американській публіцистиці. <i>Філологічні науки. Ювілейний збірник наукових праць, присвячений 40-річчю факультету іноземних мов</i>. Суми: Сумськ. держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. 2. Гаєва, О. В. (2001). Особливості художньої комунікації з погляду концепції можливих світів. <i>Вісник Київського лінгвістичного університету</i>. Серія Філологія, 4(1). К.: Видавничий центр КНЛУ.

3. Савчук, Р. (2019). Лінгвокогнітивні механізми реалізації наративної стратегії «експресія» у французькому художньому текстотворенні ХХ ст. *Science and Education a New Dimension*. Philology, VII (58), Issue: 194. <https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2019-194VII58-16 68-71>
4. Antoine, G. (1981). Pour une méthode d'analyse stylistique des images. *Langue et Littérature: Actes du VIII-ième Congrès de la Fédération Internationale des Langues et Littératures Modernes*. P.: PUF.
5. Ryan, M.-L. (1991). *Possible Worlds, Artificial Intelligence and Narrative Theory*. Bloomington: Indiana University, Bloomington and Indianapolis Press.
6. Savchuk, R. (2018). The main text-forming strategies in Robbe-Grillet's novel "Dans le labyrinthe": Narrative and semiotic implications. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*. Warsaw: De Gruyter Open, vol. III (1), 314–362. DOI: <http://10.2478/lart-2018-0009> ISSN 2453-8035.
7. Savchuk, R. (2022). Narrative Strategy “Focus” and its Frame Modeling in Stendhal’s *La Chartreuse de Parme*. *The International Journal of Literary Humanities*, Volume 20, Issue 1, 97–106. <https://doi.org/10.18848/2327-7912/CGP/v20i01/97-106>
8. Slama-Cazacu, T. (1961). Langage et contexte. Les problèmes du langage dans la conception de l’interprétation par des organisations contextuelles. *Janua Linguarum. Séries major* 6. The Hague: Mouton.
9. Sperber, D., Wilson, D. (1989). *La pertinence: cognition et communication*. P. : Minuit.

Додаткові ресурси

Додаткові ресурси

1. *Base de données terminologiques IATE*. Retrieved from <http://www.iate.europa.eu>.
1. 2. *A Glossary of Contemporary Literature Theory*. (2000). (4-th ed.) Jeremy Hawthorn (Ed.). L.: Arnold, OUP.
2. 5. *Dictionnaire d'analyse du discours*. (2002). P. Charaudeau et D. Maingueneau (ed.). P. : Seuil.
3. 6. *Dictionnaire de critique littéraire*. (1993). J. Gardes-Tamine, M.-C. Hubert (ed.). P. : Armand Colin.
4. 7. *Dictionnaire de linguistique et des sciences du langage*. (1994). J. Dubois (ed.). P. : Larousse.
5. 8. *Dictionnaire des Littératures française et étrangère*. (1992). J. Demougin (ed.). P. : Larousse.
6. 9. *Dictionnaire du Littéraire*. (2002). P. Aron, D. Saint-Jacques, A. Viala (ed.). P. : PUF.
7. 10. *Dictionnaire encyclopédique, chronologie, animations et ressources pédagogiques interactives*. Retrived from www.larousse.fr.
8. 12. *Dictionnaire International des Termes Littéraires*. Retrieved from <http://www.ditl.info/>.
9. 1. *Base de données terminologiques IATE*. Retrieved from <http://www.iate.europa.eu>.
10. 2. *A Glossary of Contemporary Literature Theory*. (2000). (4-th ed.) Jeremy Hawthorn (Ed.). L.: Arnold, OUP.
11. 5. *Dictionnaire d'analyse du discours*. (2002). P. Charaudeau et D. Maingueneau (ed.). P. : Seuil.
12. 6. *Dictionnaire de critique littéraire*. (1993). J. Gardes-Tamine, M.-C. Hubert (ed.). P. : Armand Colin.
13. 7. *Dictionnaire de linguistique et des sciences du langage*. (1994). J. Dubois (ed.). P. : Larousse.
14. 8. *Dictionnaire des Littératures française et étrangère*. (1992). J. Demougin (ed.). P. : Larousse.
15. 9. *Dictionnaire du Littéraire*. (2002). P. Aron, D. Saint-Jacques, A. Viala (ed.). P. : PUF.
16. 10. *Dictionnaire encyclopédique, chronologie, animations et ressources pédagogiques interactives*. Retrived from www.larousse.fr.
17. 12. *Dictionnaire International des Termes Littéraires*. Retrieved from <http://www.ditl.info/>.